

NVO: VENECIJANSKA KOMISIJA TREBA DA UZME U OBZIR STANJE DEMOKRATSKIH INSTITUCIJA PRILIKOM DAVANJA MIŠLJENJA NA USTAVNE AMANDMANE

Organizacije civilnog društva skrenule su pažnju predstavnicima delegacije Venecijanske komisije da je ključno da prilikom davanja mišljenja na nacrt ustavnih amandmana u oblasti pravosuđa uzmu u obzir stanje demokratskih institucija i politički kontekst od kojih zavisi da li će ustavne promene obezbediti suštinsku nezavisnost pravosuđa.

Predstavnici Venecijanske komisije (Delegacije Evropske komisije za demokratiju kroz pravo) održali su sastanak sa predstavnicima Vlade i Narodne skupštine, ali i predstavnicima civilnog društva i ekspertima u sklopu online misije čiji je cilj da između 28. i 30. septembra prikupi mišljenja na nacrt akta o promeni Ustava Republike Srbije u oblasti pravosuđa.

Na konsultativnom sastanku organizacije su istakle da slabe institucije, narušena podela vlasti i nedostatak pluralizma obeshrabruju i dovode u sumnju da će normativne promene dovesti do nezavisnosti pravosuđa u praksi. Predstavnici civilnog društva ukazali su i da određena rešenja iz predloženih amandmana za promenu Ustava dovode u pitanje načela podele vlasti i nezavisnosti i naglasili neophodnost da se oni usaglase sa drugim delovima Ustava. Istom prilikom, istaknuti su i neki konkretni pozitivni pomaci poput predloga za ukidanje probnog trogodišnjeg mandata sudija koje su prvi put izabrane na sudijsku funkciju.

Potrebno je naglasiti da je proces konsultacija i prikupljanja informacija za izradu **mišljenja Venecijanske komisije u toku i da će mišljenje Komisije biti poznato tek nakon okončanja ovog procesa, odnosno do kraja oktobra 2021. godine. Stoga informaciju koja je upućena iz Vlade Srbije da je Venecijanska komisija pohvalila amandmane na promenu Ustava u oblasti pravosuđa treba uzeti sa rezervom jer je mišljenje Komisije tek u fazi izrade.**

Nakon dobijenog mišljenja, tekst amandmana na Ustav i nacrt Ustavnog zakona treba da se prilagodi komentarima Venecijanske komisije. Zatim Narodna Skupština mora dvotrećinskom većinom da izglasa akt o promeni Ustava a potom i da raspiše referendum na kojem će se građani izjasniti o promenama.

Takođe, Venecijanska komisija ocenjivaće i stanje demokratije u Srbiji na zahtev Parlamentarne skupštine Saveta Evrope. Značajan deo ove ocene činiće i proces izmena Ustava, dok se u toku naredne godine očekuje i da set pravosudnih zakona, koji treba da budu usklađeni sa Ustavom, bude poslat na mišljenje Komisiji.

Podsetimo, Venecijanska komisija je 24. septembra dala i [hitno mišljenje](#) povodom [Nacrta Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi](#) u kojem je **pozvala nadležne da u daljem postupku izrade propisa uvažavaju komentare civilnog društva** koje je krajem jula [već ukazivalo](#) na zabrinjavajuća rešenja predviđena ovim Nacrtom kojima se ugrožava pravo na građansku participaciju i umanjuje dostignuti nivo ljudskih prava i sloboda.

Beogradski centar za ljudska prava
Crta
Centar za pravosudna istraživanja CEPRI
Evropski pokret u Srbiji
Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM